

נזיר לו

פסיקת רב דימי בנושא: יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא (דברי ר' יוחנן);
קושי על הפסיקה: איתיביה אביי...

ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן: מה טעם? הואיל **זר לוקה עליה בכזית**;
 מאי טעמיה? לאו משום דהיתר מצטרף לאיסור!

תירוץ: אמר ליה: לא, מאי כזית? דאיכא כזית בכדי אכילת פרס.

קושי: ואכילת פרס דאורייתא היא?

תירוץ: א"ל: אין.

קושי 3: איתיביה: **שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין, ולפניהן שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה, ונפלו אלו לתוך אלו - שניהן מותרין, שאני אומר: חולין לתוך חולין נפלו, תרומה לתוך תרומה נפלה**;
 ואי ס"ד כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא, אמאי אמרין **שאני אומר**?

- בשלמא לדידי דאמינא משום דהיתר מצטרף לאיסור, כגון דנפיש חולין
 - אלא לדידך דאמרת משום דאיכא כזית בכדי אכילת פרס, כי נפיש חולין מאי הוי?
- תירוץ: אמר ליה: הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן.

סיכום: רב דימי סובר שהיתר מצטרף לאיסור זה דין מיוחד רק בנזיר. אביי סובר שזה בכל מקום.

עוד קושי על רב דימי: אמר ליה אביי: ממאי דהאי **תרומה**, להיתר מצטרף לאיסור הוא דאתא?
 דילמא ליתן טעם כעיקר הוא דאתא.

קושי על הקושי: ולאביי, מעיקרא קא קשיא ליה מאי דקאמר רב דימי וקא מויתב ליה כל הלן תיובתא, הדר אמר ליה ליתן טעם כעיקר!

תירוץ לקושי על קושי: בתר דשני ליה, אמר ליה: דילמא ליתן טעם כעיקר הוא

דאתא; לכדתניא: **תרומה - ליתן טעם כעיקר, שאם שרה ענבים במים ויש בהן טעם יין -**

חייב, ומכאן אתה דן כל איסורין שבתורה:

ומה נזיר	כלאי הכרם	והוא הדין לערלה בשתים
שאין איסורו איסור עולם	שאיסורן איסור עולם	
ואין איסורו איסור הנאה	ואיסורן איסור הנאה	
ויש היתר לאיסורו -	ואין היתר לאיסורן	
עשה בו טעם כעיקר	אינו דין שיעשה בו טעם כעיקר!	

תירוץ לקושי על רב דימי: אמר ליה ההוא מרבנן: רבי אבהו כי קאמר לר' עקיבא.

שאלה על התירוץ: הי ר' עקיבא?

הצעה ראשונה לתרץ שנדחת: אילימא רבי עקיבא דהכא, דתנן,

רבי עקיבא אומר: אפילו שרה פיתו ביין ויש בו כדי לצרף כזית - חייב, וממאי?

דילמא הוא דאיכא כזית בעינא! וכ"ת מאי למימרא? לאפוקי מת"ק, דאמר: **עד**

שישתה רביעית יין!

הצעה שנייה - התירוץ: אלא רבי עקיבא דברייתא, דתניא, **רבי עקיבא אומר: נזיר**

ששרה פתו ביין ואכל כזית מפת ומיין. חייב.

ר' עקיבא	חכמים	
היתר מצטרף לאיסור - בנזיר בלבד	ליתן טעם כעיקר	תרומה
ליתן טעם כעיקר	חידוש	בשר בחלב
ליתן טעם כעיקר	חידוש	מגיעולי עובדי כוכבים

שאלה על ר' עקיבא: אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי: לרבי עקיבא דקא מוקים ליה להאי וכל משרת להיתר מצטרף לאיסור, ליתן טעם כעיקר מנ"ל? י

תירוץ 1: יליף מבשר בחלב, לאו טעם בעלמא הוא ואסור, הכא נמי לא שנה.

תגובת חכמים: ורבנן? מבשר בחלב לא גמרין, דחידוש הוא.

שאלה על תגובתם: מאי חידושיה?

- אילימא דהאי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור, כלאים נמי, האי לחודיה שרי והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור!
- אלא דאי תרו ליה כולי יומא בחלבא - שרי, ומבשיל ליה בשולי - אסור.

קושי על ר' עקיבא: ורבי עקיבא נמי, בשר בחלב חידוש הוא!
תירוץ 2: אלא יליף מגיעולי עובדי כוכבים, דאמר רחמנא: **כַּף דָּבָר אֵכָה יֵאָכְל**, למימרא דאסירי גיעולי עובדי כוכבים, לאו טעמא בעלמא הוא ואסור, הכא נמי לא שנא.
תגובת חכמים: ולרבנן נמי תיפוק להו מגיעולי עובדי כוכבים! אמר ליה: התם חידוש הוא, דהא בכל התורה כולה נותן טעם לפגם מותר, וגבי גיעולי עובדי כוכבים אסור.
קושי על ר' עקיבא: ולר"ע נמי הא חידוש הוא!
תירוץ: אמר רב הונא בר חייא: לא אסרה תורה אלא לקדירה בת יומא, דלאו נותן טעם לפגם הוא.
תגובת חכמים: ורבנן? קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא.

קושי על ר' עקיבא: אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי: מדרבנן נשמע לרבי עקיבא,
 • לאו אמרי רבנן: האי **מֵעֵתָּה** ליתן טעם כעיקר, ומכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה?
 • לרבי עקיבא נמי דקא מוקים ליה להאי **מֵעֵתָּה** להיתר מצטרף לאיסור, לימא: מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה!
תירוץ: א"ל: משום דהוי נזיר וחטאת ב' כתובין הבאין כאחד, וכל ב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין.
 • נזיר, הא דאמרן;
 • חטאת מאי היא? דתניא: **כַּף אֵכָה יֵאָכְל כִּשְׁמֵהּ יִקְדָּה - יָכוֹל אִפִּי שְׁלֵא בִלְעַ? ת"ל: כִּשְׁמֵהּ - עַד שִׁיבֹלַע בִּבְשָׁרָהּ, יִקְדָּה - לִהְיוֹת כְּמוֹהָ, שֶׁאֵם פְּסוּלָה הִיא - יִפְסֹל, וְאֵם כְּשֶׁרָה - תֹּאכֹל כַּחמֹר שְׂבֵה.**

קושי על חכמים: ורבנן? למה לא לומדים מחטאת להיתר מצטרף לאיסור ומשם לכל התורה כולה?
תירוץ: צריכי (גם חטאת וגם נזיר לטעם כעיקר):
 • דאי כתב רחמנא גבי חטאת, הוה אמינא נזיר לא אתי מינה, משום דנזיר מקדשים לא ילפינן;
 • ואי כתב רחמנא גבי נזיר, הוה אמינא מנזיר לא ילפינן, משום דחמיר איסוריה, דאפי' חרצן אסיר ליה, הלכך לא אתיא מיניה.
קושי על ר' עקיבא: ור"ע?
תירוץ: אמר לך: למאי צריכי?
 • בשלמא אי כתב רחמנא חטאת לא גמר נזיר מינה, דחולין מקדשים לא גמרינן,
 • אלא לכתוב רחמנא בנזיר ותיתי חטאת מיניה, דהא כל איסורין שבתורה קא גמרי מנזיר!
קושי על חכמים: ורבנן?
תירוץ: אמרי לך:
 • חטאת - להיתר מצטרף לאיסור, וחולין מקדשים לא גמרינן,
 • **מֵעֵתָּה** - ליתן טעם כעיקר, מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה.
קושי על ר' עקיבא: ור' עקיבא?
תירוץ: תרוייהו להיתר מצטרף לאיסור, והוו להו שני כתובין הבאין כאחד, וכל שני כתובין הבאים כאחד אין מלמדין.

	ר' עקיבא	חכמים
נזיר	היתר מצטרף לאיסור – בנזיר בלבד	ליתן טעם כעיקר – לכל התורה כולה
חטאת	היתר מצטרף לאיסור	ליתן טעם כעיקר – היתר מצטרף לאיסור
נזיר וחטאת	שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	שני כתובים – כל אחד נצרך ולכן אפשר ללמוד לכל התורה כולה

קושי על ר' עקיבא: א"ל רב אשי לרב כהנא, אלא הא דתניא: **כַּף אֵכָה יֵאָכְל יֵאָכְל מִסֵּן הִיין לִימַד עַל**
איסורי נזיר שהן מצטרפין זה עם זה; לר"ע, השתא י"ל היתר מצטרף לאיסור, איסור לאיסור מבעיא?
תירוץ: א"ל: היתר לאיסור - בבת אחת, איסור לאיסור - אפילו בזה אחר זה.